

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący)

SSN Marek Pietruszyński

SSN Zbigniew Puskarski (sprawozdawca)

Protokolant Klaudia Binienda

przy udziale prokuratora Jerzego Kopcia delegowanego Prokuratury Krajowej,
w sprawie **K.S.**

uniewinnionego od popełnienia czynu z art. 200 § 1 k.k. i in.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie w dniu 24 stycznia 2025 r.,
kasacji, wniesionej przez Prokuratora Okręgowego w Poznaniu
od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu
z dnia 12 października 2023 r., sygn. akt IV Ka 1094/22
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Gnieźnie
z dnia 24 lutego 2022 r., sygn. akt II K 553/18,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w Poznaniu do ponownego rozpoznania w
postępowaniu odwoławczym.**

Marek Pietruszyński Waldemar Płóciennik Zbigniew Puskarski

[WB]

UZASADNIENIE

K.S. został oskarżony o popełnienie na szkodę małoletnich poniżej lat 15 - córki V.S. i syna P.S. - czynów z art. 200 § 1 k.k., art. 201 § k.k. i art. 199 § 1 i 3 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 12 k.k.

Sąd Rejonowy w Gnieźnie wyrokiem z dnia 24 lutego 2022 r., sygn. akt II K 553/18, uznał K.S. za winnego popełnienia przestępstwa na szkodę V.S. i za to wymierzył mu karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz orzekł stosowne środki karne. Natomiast uniewinnił oskarżonego od popełnienia przestępstwa na szkodę P.S..

Po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego, który zaskarżył skazującą część wyroku Sądu pierwszej instancji, Sąd Okręgowy w Poznaniu wyrokiem z dnia 12 października 2023 r., sygn. akt IV Ka 1094/22, zmienił ten wyrok w zaskarżonej części w ten sposób, że uniewinnił oskarżonego K.S. od popełnienia czynu popełnionego na szkodę W.S. i wskazał, że koszty procesu za obie instancje ponosi Skarb Państwa.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł Prokurator Okręgowy w Poznaniu, który zaskarżył wyrok w całości na niekorzyść oskarżonego K.S. Zarzucił „rażące naruszenie przepisów postępowania karnego procesowego a mianowicie art. 410 k.p.k. w zw. z art. 433 § 1 k.p.k., mające istotny wpływ na treść wyroku, a polegające na dokonaniu przez Sąd odwoławczy powierzchownej, niepełnej i nieprawidłowej kontroli odwoławczej - i w konsekwencji poprzez niedostrzeżenie włączenia w poczet materiału dowodowego dowodu z protokołu przesłuchania i stenogramu z przesłuchania w trybie art. 185a § 1 k.p.k. małoletniej V.S., pomimo wprowadzenia tego dowodu w sposób prawidłowy do postępowania sądowego na rozprawie w dniu 14 kwietnia 2021 roku i w konsekwencji niezasadnego przyjęcia naruszenia przez Sąd I instancji przepisu art. 410 k.p.k., co było podstawą odmiennego, co do istoty orzeczenia Sądu odwoławczego”.

W konkluzji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Poznaniu do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Reprezentant małoletnich pokrzywdzonych nadesłał do Sądu Najwyższego pismo, w którym poparł kasację prokuratora.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest zasadna, jakkolwiek jeżeli w zarzucie wskazano na dokonanie przez Sąd Okręgowy „powierzchowej, niepełnej i nieprawidłowej kontroli odwoławczej”, to jako naruszony powinien zostać wskazany, obok art. 410 k.p.k., art. 433 § 2 k.p.k., który nakłada na sąd odwoławczy obowiązek należytego rozważenia wszystkich wniosków i zarzutów wskazanych w środku odwoławczym. Nadto w części motywacyjnej kasacji niekonsekwentnie wskazano, że Sąd *ad quem* „naruszył rażąco przy wyrokowaniu (tylko – uzup. SN) normę art. 410 k.p.k.”.

Prawidłowo Sąd drugiej instancji akcentował, że zasadnicze znaczenie dla wyrokowania w niniejszej sprawie mają zeznania małoletniej pokrzywdzonej V.S. oraz że procedowanie w sprawie było utrudnione z uwagi na zagubienie nośnika multimedialnego, na którym było utrwalone przesłuchanie pokrzywdzonej przeprowadzone na etapie postępowania przygotowawczego. Zarazem Sąd *ad quem* zwrócił uwagę, że „Sąd Rejonowy swoje ustalenia opierał wyłącznie w oparciu o treść stenogramu z przesłuchania małoletniej W.S., czego nie sposób zaaprobować” oraz że „Sąd Rejonowy oceniając wiarygodność zeznań pokrzywdzonej opierał się na stenogramie z czynności, który nie został jednak prawidłowo wprowadzony do postępowania” (podkreślenia w oryginale). Sąd odwoławczy zaznaczył też, że „Sąd Rejonowy oczywiście miał możliwość skorzystania ze stenogramu z czynności przesłuchania małoletniej, co jednak wymagało włączenia dokumentu w poczet dowodów, z czego Sąd I instancji nie skorzystał, na co wskazuje protokół rozprawy głównej z dnia 14 stycznia 2022 r. Mimo powyższego, Sąd Rejonowy ocenił zeznania małoletniej pokrzywdzonej opierając się wyłącznie na słownym zapisie czynności i nie mając możliwości bezpośredniego zapoznania się z dowodem w postaci nagrania z uwagi na zaginięcie nośnika, czyniąc ustalenia z naruszeniem art. 410 k.p.k.”. Dalej Sąd Okręgowy stwierdził, że „najistotniejszym uchybieniem jest wskazane powyżej naruszenie art. 410 k.p.k.” oraz że „uznał za zasadny zarzut błędów w ustaleniach faktycznych, będący efektem naruszenia przez Sąd dyrektywy z art. 410 k.p.k. – i z uwagi na te rażące uchybienia zmienił zaskarżony wyrok”.

Ma jednak rację Autor kasacji, że błędnie Sąd odwoławczy uznał, iż Sąd pierwszej instancji naruszył art. 410 k.p.k. przez oparcie ustaleń faktycznych na stenogramie z przesłuchania pokrzywdzonej. Wbrew twierdzeniu Sądu *ad quem*

stenogram ten do postępowania został wprowadzony prawidłowo, co wynika z pominiętego przez ten Sąd protokołu rozprawy z dnia 14 kwietnia 2021 r., w którym zapisano, iż cyt. „Sąd postanowił na podstawie art. 185 § 3 k.p.k. odczytać protokół przesłuchania świadka W.S. wraz ze stenogramem na k. 122-144” i dalej „Odczytano k. 122-144” (k. 679 odw. akt sprawy). Niezależnie od tego nie jest zrozumiałe twierdzenie Sądu Okręgowego, że protokół rozprawy głównej z dnia 14 stycznia 2022 r. wskazuje, iż Sąd pierwszej instancji „nie skorzystał” z możliwości włączenia stenogramu w poczet dowodów, skoro w tym protokole zapisano, że cyt. „Sąd postanowił na podstawie art. 393 § 1-3 k.p.k., art. 393a k.p.k. i art. 394 § 1-2 k.p.k. uznać za ujawnione w całości bez odczytywania oraz zaliczyć w poczet materiału dowodowego dokumenty wskazane w a/o oraz zgromadzone w aktach sprawy” (k. 692 odw.).

W uzupełnieniu celowe będzie zauważyć, że przedstawiony przez Sąd odwoławczy wywód nie cechuje się konsekwencją i klarownością. Sąd ten stwierdził bowiem, co wyżej przytoczono, że „Sąd Rejonowy oczywiście miał możliwość skorzystania ze stenogramu z czynności przesłuchania małoletniej, co jednak wymagało włączenia dokumentu w poczet dowodów”, zarazem jednak wskazał, że „trafne jest natomiast stanowisko doktryny, iż przekłady zapisów obrazu lub dźwięku na pismo zwykle nie stanowią samoistnego ani pierwotnego dowodu”, jak też, że „ocena zeznań świadków oraz pokrzywdzonych nie może się opierać na mechanicznej ocenie słownego zapisu i swoistej kalkulacji, czy dowód ten w przeważającej mierze jest spójny z innymi zgromadzonymi dowodami w sprawie”. Nadto nie jest zrozumiałe, dlaczego pomimo uznania, że stenogram z przesłuchania pokrzywdzonej nie został prawidłowo wprowadzony w poczet dowodów, Sąd Okręgowy podjął jednak ocenę treści stenogramu, w ramach której stwierdził, że „już sama treść stenogramu stanowi, iż zeznania małoletniej był lakoniczne i ogólnikowe, a części zdarzeń małoletnia miała zaprzeczyć (...)”. Nawiązał też do opinii psychologiczno - seksuologicznej i wyraził pogląd, że „już sama treść opinii wskazuje, iż niedopuszczalnym jest aby ocena zeznań pokrzywdzonej była oparta na słownym przekładzie całej czynności”.

Jeżeli jednak Sąd Okręgowy stwierdził, że zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji z tego powodu, iż dostrzegł naruszenie przez ten Sąd art. 410 k.p.k., co było

uchybeniem „najistotniejszym”, prowadzącym do dalszych nieprawidłowości, to wobec uznania, że wspomniane naruszenie nie zaistniało, zaś błędne w tym względzie stanowisko Sądu *ad quem* miało istotny wpływ na treść zaskarżonego kasacją wyroku, wyrok ten należało uchylić i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym Sądowi Okręgowemu w Poznaniu, który prowadząc postępowanie uniknie opisanych błędów .

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w wyroku.

Marek Pietruszyński Waldemar Plóciennik Zbigniew Puskarski

[WB]

r.g.